

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1991

Vyhlášené: 20.06.1991

Časová verzia predpisu účinná od: 20.06.1991

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

242

VYHLÁŠKA

ministerstva zdravotnictví České republiky

ze dne 3. května 1991,

**o soustavě zdravotnických zařízení zřizovaných okresními úřady a
obcemi**

Ministerstvo zdravotnictví České republiky stanoví podle § 42 odst. 1 a § 70 odst. 1 písm. c) zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu:

ČÁST PRVNÍ

ÚVODNÍ USTANOVENÍ

§ 1

(1) Základními články soustavy jsou zdravotnická zařízení¹⁾ s právní subjektivitou zřizovaná okresními úřady nebo obcemi.²⁾ Takovými zařízeními se mohou stát i zdravotnická zařízení, která jsou dosud součástí okresních (obvodních, městských) ústavů národního zdraví a jsou uvedena v části druhé této vyhlášky.

(2) Při zřizování zdravotnických zařízení podle odstavce 1 postupují okresní úřady podle zvláštních předpisů.

§ 2

Změnu dosud závazně stanoveného spádového území, na němž zdravotnická zařízení plní své úkoly, stanoví, po projednání se zdravotnickými zařízeními, okresní úřad ve spolupráci s obcemi.³⁾

§ 3

Zdravotnická zařízení jsou povinna poskytovat potřebné informace pro všeobecnou a zdravotnickou informační soustavu.

§ 4

(1) Zdravotnická zařízení vybraná ministerstvem zdravotnictví České republiky (dále jen „ministerstvo“) se podílejí na výuce a výchově žáků středních zdravotnických škol. Pro výchovu a výuku studentů lékařských nebo farmaceutických fakult vybírá zdravotnická zařízení ministerstvo v dohodě s ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky.

(2) Na základě pověření ministerstva vydaného v dohodě s ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky se mohou zdravotnická zařízení a jejich vybraná pracoviště účastnit postgraduální výchovy organizované vysokými školami. Na základě pověření ministerstva se

mohou zdravotnická zařízení a jejich vybraná pracoviště účastnit postgraduálního studia organizovaného Institutem pro další vzdělávání lékařů a farmaceutů.

§ 5

Vedoucí funkce

(1) V čele zdravotnických zařízení uvedených v části druhé je ředitel (vedoucí), kterého jmenuje^{a)} a odvolává zřizovatel. Ředitel je statutárním orgánem zdravotnického zařízení a je oprávněn jednat jeho jménem ve všech věcech. Odpovídá zřizovateli za plnění úkolů zařízení.

(2) V době nepřítomnosti zastupuje ředitele (vedoucího) v plném rozsahu práv a povinností jeho zástupce.

(3) Podle místních podmínek ředitel (vedoucí) zdravotnického zařízení určí, které další vedoucí funkce uvedené ve mzdových předpisech vydaných ministerstvem zřídí.

(4) Řediteli nebo vedoucímu zdravotnického zařízení jsou přímo podřízeni vedoucí pracovníci, které určí a uvede v organizačním řádu. V něm rovněž stanoví rozsah úkolů jednotlivých vedoucích pracovníků.

§ 6

Hospodaření a provoz zdravotnických zařízení zabezpečují hospodářské, technické a provozní složky a útvary, které zřizuje, slučuje, přemísťuje nebo zrušuje ředitel (vedoucí) zdravotnického zařízení.

ČÁST DRUHÁ

DRUHY A ÚKOLY ZDRAVOTNICKÝCH ZAŘÍZENÍ

Oddíl 1

Okresní hygienické stanice

§ 7

Okresní hygienické stanice provádějí nebo navrhují soubory základních terénních vyšetření a opatření. Laboratorní vyšetření a specializované výkony zajišťují na území své působnosti. Okresní hygienické stanice připravují podklady pro opatření, která činí okresní hygienik jako orgán hygienické služby, a podílejí se na jejich výkonu. Zajišťují odborné vedení ostatních zdravotnických zařízení a jejich pracovníků na úseku hygieny a boje proti přenosným nemocem.

§ 8

(1) Okresní hygienická stanice se člení na odbory a oddělení. K zabezpečování specializovaných činností lze zřizovat v odděleních úseky. K plnění úkolů mimo sídlo okresní hygienické stanice lze zřizovat pobočky a v podnicích vysunutá pracoviště.

(2) Úkoly okresní hygienické stanice, skladbu a vnitřní uspořádání jednotlivých organizačních útvarů a jejich podíl na plnění úkolů, rozsah a způsob jednání pracovníků jménem organizace stanoví ředitel v organizačním řádu.

Oddíl 2

Zařízení ambulantní péče

§ 9

(1) Základním článkem zařízení ambulantní péče jsou ordinace praktických (obvodních) lékařů pro dospělé, praktických (obvodních) lékařů pro děti a dorost, ženských lékařů, stomatologů, případně ordinace dalších odborných lékařů, k jejichž návštěvě není třeba doporučení (dále jen „ordinace“).

(2) Při územním nebo závodním středisku se může zřídit výdejna léků.

§ 10

(1) Sdružená ambulantní zařízení jsou léčebná zařízení, která jsou umístěna mimo území nemocnic se kterými nejsou organizačně ani personálně spojena a v jejichž ordinacích se poskytují jednotlivcům nebo skupinám osob základní a specializované zdravotnické služby.

(2) Zdravotnické služby poskytované územními zařízeními ambulantní péče jsou přístupné všemu obyvatelstvu spádového území.

(3) Zdravotnické služby poskytované závodními zařízeními ambulantní péče jsou určeny především pro zaměstnance organizace. Kde je to provozně možné, mohou být přístupny i ostatním obyvatelům.

(4) Součástí sdružených ambulantních zařízení může být lékárna nebo výdejna léků, pokud je s nimi stavebně a organizačně spojena.

Oddíl 3

Nemocnice

§ 11

(1) Nemocnice poskytují obyvatelům ambulantní a lůžkovou základní a specializovanou diagnostickou a léčebnou péči, jejíž součástí jsou i nezbytná preventivní opatření.

(2) K poskytování diagnostické a léčebné péče zaměstnancům organizací lze zřídit závodní nemocnice. Pokud je to provozně možné, lze v nich poskytovat zdravotní péči i obyvatelům přilehlého území.

(3) Pro poskytování diagnostické a léčebné péče dětem a dorostu lze zřídit podle místních podmínek dětské nemocnice.

§ 12

(1) Nemocnice se člení na:

- a) lůžkovou část,
- b) ambulantní část,
- c) část společných vyšetřovacích a léčebných složek,
- d) část hospodářské a technické služby a
- e) další organizační části (např. oddělení anesteziologie a resuscitace, rychlá zdravotnická pomoc), které se zřizují, vyžaduje-li to péče o nemocné nebo provoz nemocnice.

(2) Jako součást nemocnice lze zřídit lékárnu nebo výdejnu léků.

§ 13

(1) Oddělení nemocnice může tvořit s odpovídajícím ambulantním oddělením celek řízený jedním vedoucím.

(2) Jako součást oddělení nemocnic se mohou pro potřeby diferencované léčebné péče zřizovat jednotky intenzivní péče i doléčovací jednotky.

(3) Velikost oddělení jednotlivých oborů diagnostické a léčebné péče a jiných útvarů nemocnic se určuje podle potřeb péče o zdraví obyvatelstva spádového území.

Oddíl 4 Odborné léčebné ústavy

§ 14

(1) Odborné léčebné ústavy plní úkoly podle svého odborného zaměření a podle koncepcí příslušných medicínských oborů.

(2) Odborné léčebné ústavy se podle stanoveného zaměření a velikosti mohou členit na oddělení, případně na jiné útvary, pokud to odpovídá zásadám hospodárnosti provozu.

§ 15

(1) Léčebny pro dlouhodobě nemocné jsou určeny pro poskytování specializované ústavní péče zaměřené především na ošetrovatelskou a rehabilitační péči o osoby trpící déle trvajících nemocemi.

(2) Léčebny tuberkulózy a respiračních nemocí jsou určeny pro nemocné plicními nebo mimoplicními a respiračními nemocemi, pokud jejich stav vyžaduje dlouhodobou ústavní péči.

(3) Psychiatrické léčebny jsou určeny pro poskytování ústavní péče osobám stíženým duševními poruchami, u nichž je třeba specializované péče, popřípadě pro osoby, kterým je uloženo povinné léčení.

(4) Rehabilitační ústavy jsou určeny pro poskytování specializované ústavní péče nemocným se stanovenými poruchami hybnosti, popřípadě poruchami jiných funkcí.

(5) Specializovanou ústavní péči poskytují též další odborné léčebné ústavy zřízené podle potřeb rozvoje péče o zdraví.

§ 16

(1) Lázeňské léčebny jsou odborné léčebné ústavy, které poskytují nemocným speciálně zaměřenou ústavní i ambulantní léčebnou péči. K léčbě nemocných se využívá především přírodních léčivých zdrojů nebo klimatických podmínek.

(2) Lázeňská péče o děti se poskytuje ve specializovaných lázeňských léčebnách.

(3) Lázeňské léčebny jsou zpravidla specializovány na jeden nebo více oborů podle indikačního zaměření; je-li to účelné, mohou se členit na oddělení.

(4) Lázeňské léčebny mohou též poskytovat ambulantní lázeňskou péči osobám bydlícím nebo ubytovaným v místě nebo v blízkém okolí lázeňského zařízení.

(5) Lázeňské léčebny a další lázeňská zařízení se mohou sdružovat do lázeňských podniků.

§ 17

Ozdravovny pro děti a dospělé jsou zdravotnická zařízení, v nichž se osobám ohroženým na zdraví nebo osobám v rekonvalescenci poskytuje za lékařského dozoru a odborného vedení ústavní péče zpravidla s využitím klimatických podmínek a s dodržováním potřebné životosprávy.

§ 18

Sanatoria jsou zdravotnická zařízení poskytující občanům s ohroženým nebo narušeným zdravím potřebné léčení, ošetřování a dodržování náležitě životosprávy mimo pracovní dobu. Sanatoria se mohou zřizovat jako zdravotnická zařízení územní, závodní, popřípadě společná.

Oddíl 5

Zařízení lékařské péče

§ 19

(1) Pro zajištění nemocných léky a zdravotnickými potřebami se zřizují lékárny a další zařízení lékařské péče.

(2) Lékárny zabezpečují přípravu, výdej, kontrolu a dispenzaci léčiv a zdravotnických potřeb ve spolupráci s ostatními zdravotnickými zařízeními.

(3) Podle potřeby příslušné spádové oblasti se jednotlivé lékárny mohou dělit na oddělení, případně mohou zřizovat potřebná doplňková zařízení.

(4) Laboratoř pro kontrolu léčiv kontroluje léčiva pro lékařská zařízení, organizace pro zásobování léčivy a zdravotnickými potřebami, popřípadě pro další určené zdravotnické organizace.

Oddíl 6

Zvláštní dětská zařízení

§ 20

(1) Kojenecké ústavy poskytují ústavní a výchovnou péči dětem, jejichž vývoj je ohrožen nevhodným domácím prostředím, a to zpravidla do věku jednoho roku.

(2) Dětské domovy poskytují ústavní a výchovnou péči dětem, o něž nemá kdo pečovat nebo jimž nelze ze sociálních důvodů zajistit péči ve vlastní rodině, popřípadě náhradní rodinnou péči a to ve věku od jednoho do tří let, pokud ze zdravotních nebo sociálních důvodů ji není nutné poskytovat starším dětem.

(3) Kojenecký ústav a dětský domov se podle místních podmínek spojí ve společné zařízení. Nové kojenecké ústavy se nezřizují.

§ 21

(1) V jeslích se poskytuje péče o všestranný rozvoj dětí zpravidla ve věku do tří let. Péče v jeslích navazuje na péči o děti v rodině.

(2) Jesle mohou být zřízeny jako územní nebo závodní (družstevní) nebo společné.

(3) Podle doby provozu se zřizují jesle s denním, výjimečně týdenním provozem.

(4) Materské školy a jesle ve společných budovách se zřizují podle zvláštních předpisů.⁵⁾

ČÁST TŘETÍ
SPOLEČNÁ, PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

§ 22

(1) Okresní (obvodní, městské) ústavy národního zdraví v zájmu účelného zabezpečení zdravotnických služeb a další transformace zdravotnické soustavy vytvářejí podmínky pro svoje rozčlenění v soustavu samostatných zdravotnických a jiných nástupnických zařízení působících na území okresu.

§ 23

Statut zdravotnického zařízení, jehož součástí je jmenovitý seznam začleněných zařízení s uvedením jejich postavení, označení, rozmístění a členění vydaný ředitelem (vedoucím), schvaluje zřizovatel.

§ 24

Zrušují se vyhláška ministerstva zdravotnictví České republiky č. 121/1974 Sb., o soustavě zdravotnických zařízení, a směrnice ministerstva zdravotnictví České republiky č. 6/1986 Věstníku ministerstva zdravotnictví České republiky o postavení, organizaci a činnosti ústavů národního zdraví registrovaná v částce 2/1986 Sb.

§ 25

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Ministr:

MUDr. Bojar CSc. v. r.

- 1) § 32 zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu.
- 2) § 19 písm. b) zákona č. 425/1990 Sb., o okresních úřadech, úpravě jejich působnosti a o některých opatřeních s tím souvisejících.
Zákon ČNR č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky).
- 3) § 39 odst. 3 zákona č. 20/1966 Sb.
- 4) § 27 odst. 4 zákoníku práce.
- 5) Vyhláška ministerstva školství České socialistické republiky č. 87/1980 Sb., o mateřských školách a společných zařízeních jeslí a mateřských škol ve společných budovách.

